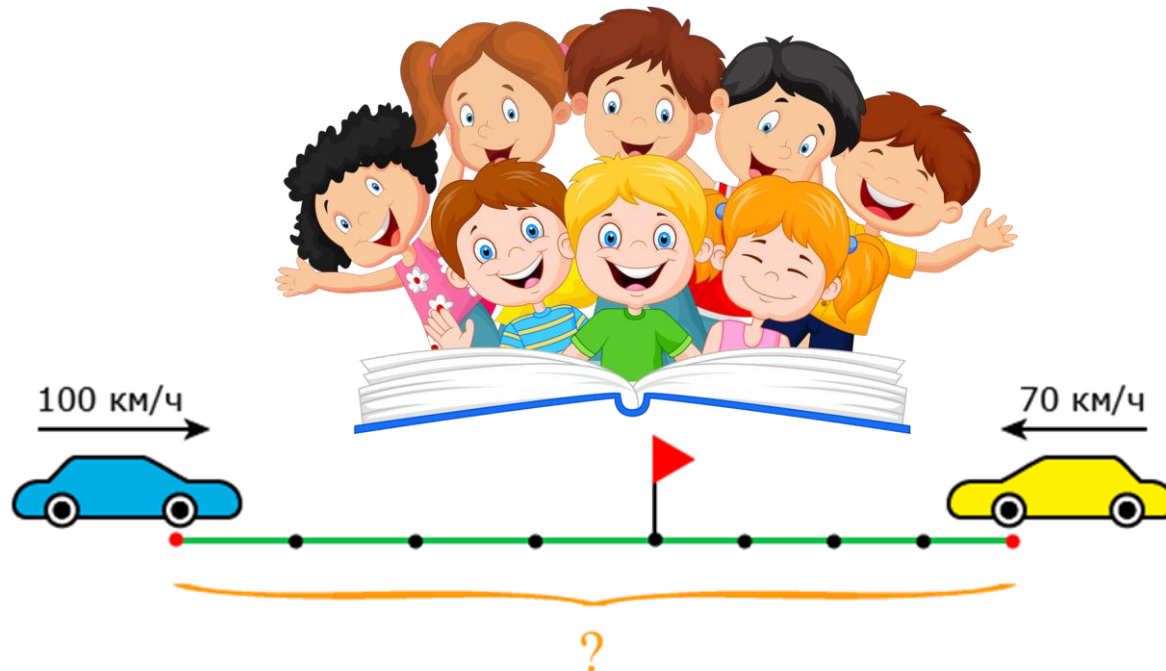

Сьогодні
10.05.2023

5-Б

Текстові задачі. Відрізок, пряма, промінь. Координатний промінь

Сьогодні
10.05.2023

Повідомлення теми уроку та мотивація навчально-пізнавальної діяльності учнів

Мета уроку:
повторити, узагальнити і
систематизувати знання з тем: текстові
задачі; відрізок, пряма, промінь;
координатний промінь.
Закріпити вміння застосовувати набуті
знання у практичній діяльності.

Робота з підручником

Завдання.

З двох міст назустріч один одному виїхали два вершники. Швидкість одного – 10 км/год, а швидкість другого – 11 км/год. Через скільки годин вони зустрінуться, якщо відстань між містами 66 км.

Розв'язання.

- 1) $10 + 11 = 22$ (км/год) – швидкість наближення;
  - 2) $66 : 22 = 3$ год. – час зустрічі.
- Відповідь: 3 год

Вартість товару дорівнює ціні,
помноженій на кількість товару.

$$C = a \cdot n$$

C – вартість товару; a – ціна товару; n –
кількість товару.

Ціна товару дорівнює вартості, поділеній
на кількість товару, а кількість товару
дорівнює вартості, поділеній на ціну.

$$a = C : n$$

$$n = C : a$$

Швидкість роботи називають **продуктивністю праці**.

A - вся робота

$$A = N \cdot t$$

N – продуктивність

$$N = A : t$$

t - час роботи

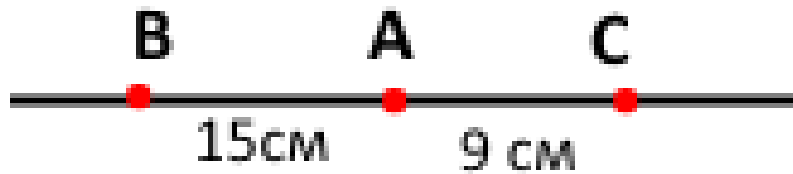
$$t = A : N$$

Обсяг роботи дорівнює продуктивності праці, помноженій на час виконання роботи.

Продуктивність праці дорівнює обсягу роботи поділеній на час її виконання.

Час виконання роботи дорівнює обсягу роботи, поділеній на продуктивність праці

Поділ відрізка на частини

Наприклад, $AB = 15\text{ cm}$ і $AC = 9\text{ cm}$, то :

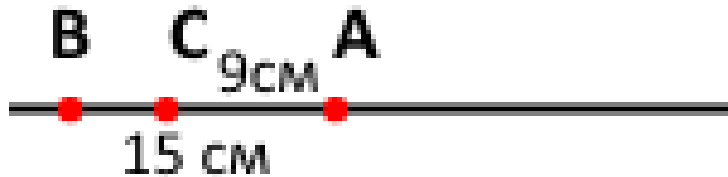
$$BC = AB + AC$$

$$BC = 15 + 9 = 24$$

Якщо відомо загальну довжину відрізка та одну з його частин:

$$AB - AC = BC$$

$$15 - 9 = 6$$

Промінь

Продовжимо відрізок АВ за допомогою лінійки за точку В.

На малюнку таке продовження обмежене розмірами аркуша, але можна уявити, що ми продовжили відрізок необмежено. Якщо продовжити відрізок АВ за його кінець В необмежено, то одержимо промінь АВ. Точка А — початок променя АВ. Кінця у променя немає. При позначенні променя на першому місці пишуть букву, яка означає початок променя.

Якщо продовжити відрізок АВ за його кінець А, то одержимо промінь ВА. Його початок — точка В.

Пряма

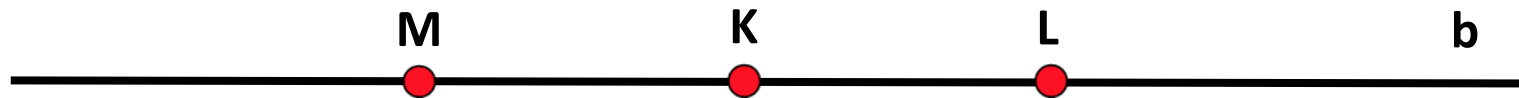

Якщо продовжити відрізок АВ за обидва кінці необмежено, то одержимо фігуру, що має назву пряма. Пряма не має початку і кінця. Через будь-які дві точки можна провести пряму, і до того ж тільки одну.

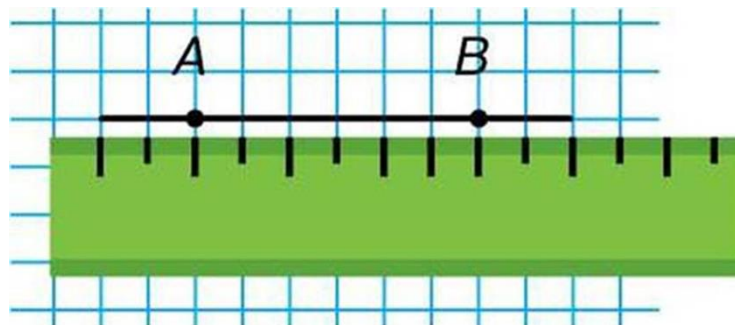

Доповняльні промені

Кожна точка, яка належить прямій, розбиває її на два промені. На малюнку точка K розбиває пряму b на промені KM і KL .

Ці промені є частиною прямої і мають єдину спільну точку K — початок цих променів. Такі промені називають **доповняльними** (один з них доповнює інший до прямої).

Координатний промінь

Накреслимо промінь с початком в т. O , який нескінченно продовжується вправо, та визначимо під точкою O початок відліку - число 0 .

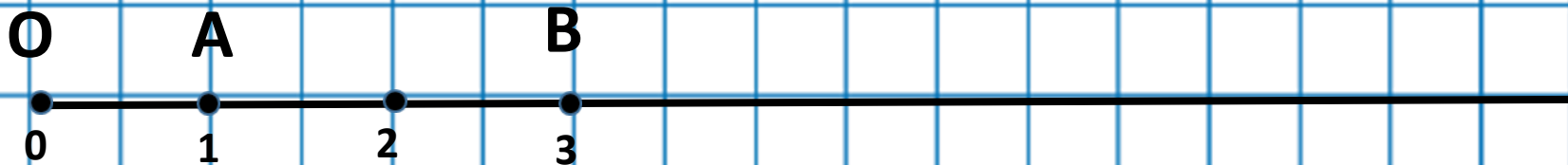
Відкладемо від початку променя відрізок OA . Під точкою A запишемо число 1 . Далі на промені вправо від точки A відкладемо відрізок такої самої довжини, що й OA . У такий спосіб продовжимо відкладати такі самі відрізки, кінець кожного з яких на малюнку показано штрихом або крапкою. Отримаємо координатний промінь, для якого відрізок OA , який ми відкладали, називають одиничним відрізком, а точку O — початком відліку. Кажуть, що точці A відповідає число 1 , або число 1 відповідає точці A .

Координата точки

Щоб зобразити на промені число 2, треба відкласти від початку променя два одиничних відрізки поспіль, число 3 — три одиничних відрізки і так само далі.

Число, що відповідає точці на координатному промені, називають координатою цієї точки. Наприклад, на малюнку число 1 є координатою точки А, а число 3 — координатою точки В.

Записують це так: $A(1)$, $B(3)$

Робота з підручником

Завдання № 571.

Майстриня за 3 год може розмалювати 18 писанок, а кожна з двох її учениць — 12 писанок за той самий час. За скільки годин, працюючи разом, вони розмалюють 56 писанок?

Розв'язування:

- 1) $18 : 3 = 6$ (пис. за год.)
- 2) $12 : 3 = 4$ (пис. за год.)
- 3) $6 + 4 \cdot 2 = 14$ (пис. за год. разом)
- 4) $56 : 14 = 4$ (год.)

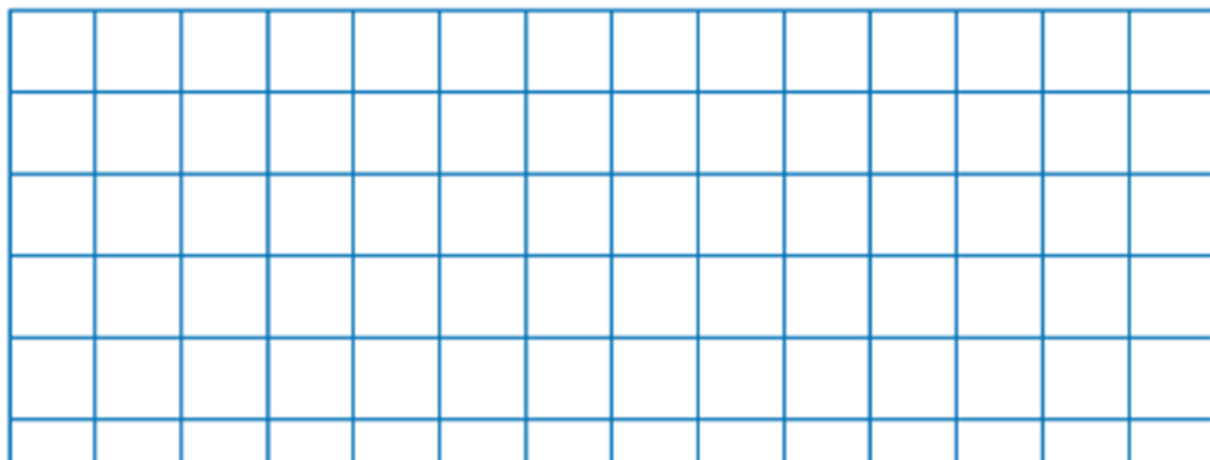
Відповідь: за 4 години.

Робота з підручником

Завдання № 557.

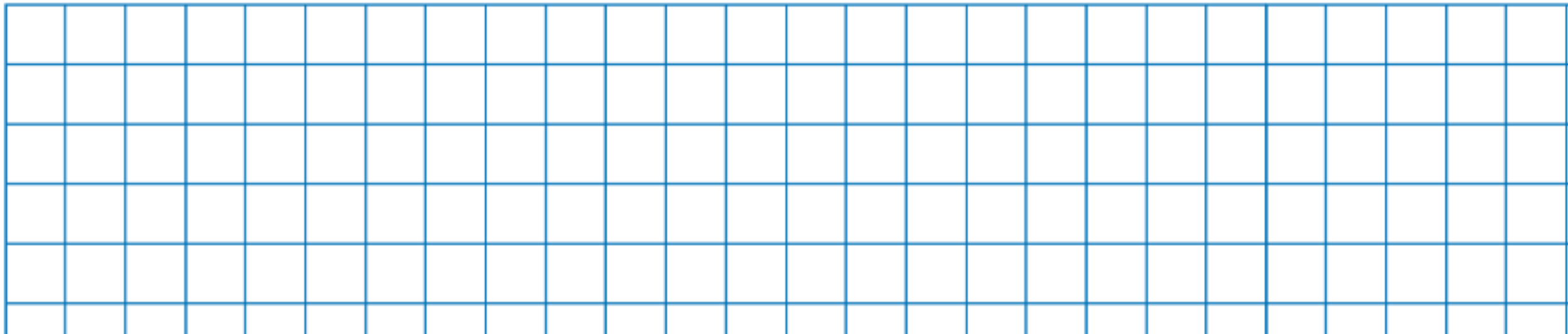
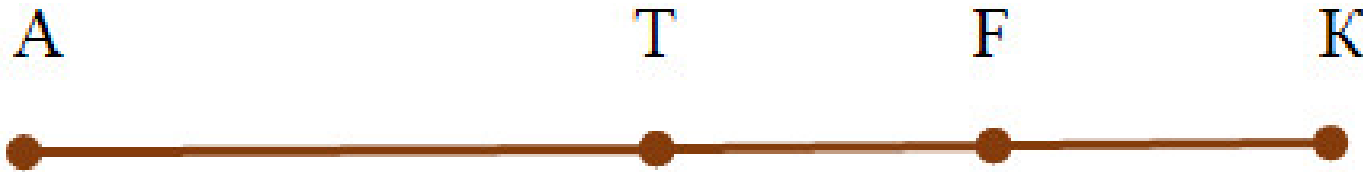
Для нагородження призерів олімпіади придбали 20 орфографічних словників. Яка ціна одного словника, якщо вартість покупки 600 грн? 800 грн? 1000 грн? 1200 грн?

Розв'язування:

- 1) $600 : 20 = 30$ (грн.)
- 2) $800 : 20 = 40$ (грн.)
- 3) $1000 : 20 = 50$ (грн.)
- 4) $1200 : 20 = 60$ (грн.)

Відомо, що $AK = 32$ см, $TF = 9$ см, $FK = 9$ см. Знайдіть довжини відрізків AT і AF .

Робота з підручником

Завдання № 696.

Довжина одиничного відрізка координатного променя дорівнює 4 см. На ньому позначено точки $M(37)$ і $N(40)$. Яка довжина відрізка MN ?

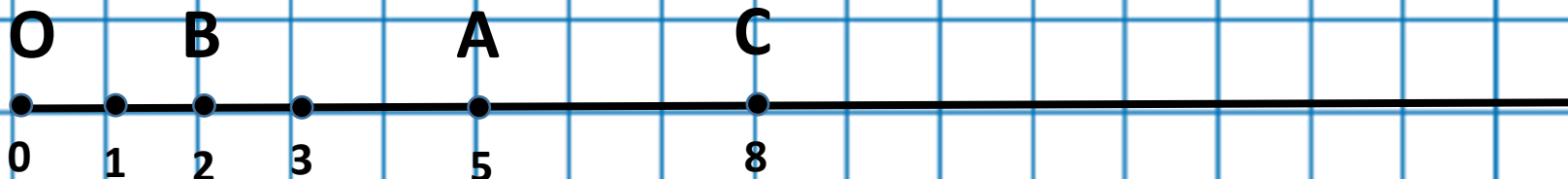
Розв'язування:

$$(40-37) \cdot 4 = 3 \cdot 4 = 12 \text{ (см)}$$

Робота з підручником

Завдання № 698

Накресліть координатний промінь і позначте на ньому точку $A(5)$. Познач на координатному промені точки, віддалені від точки A на 3 одиничних відрізки.

1. Як знайти вартість товару?
2. Як знайти продуктивність праці?
3. Чим відрізняються один від одного: промінь, пряма і доповняльні промені?
4. Наведіть приклади приладів з різними формами нанесеної шкали?

Сьогодні
10.05.2023

Завдання для домашньої роботи

**Повторити §13-16.
Виконайте завдання :**

Завдання № 1.

Точка М – середина відрізка АВ, точка К – середина відрізка МВ. Визначити довжину відрізка АК, якщо $BK = 3$ см.

Завдання № 2.

Через одну трубу басейн наповнюється водою за 4 год, а через другу — за 6 год. Яку частину басейну наповнять водою дві труби, працюючи разом, за 1 год?